

STOWARZYSZENIE POLSKI INSTYTUT PRAW GŁUCHYCH

UL. A. GAIKOWICZA 5/85, 03-562 WARSZAWA

REGON: 144751740

NIP: 5242852956

E-MAIL: biuro.spipg@wp.pl

Warszawa, dn. 10.02.2023 r.

RPW/14475/2023 P
Data: 2023-02-10

Szanowny Pan
Prof. Przemysław Czarnek
Minister Edukacji i Nauki
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Przedmiot petycji – zainicjowanie prac legislacyjnych, które doprowadzą do uznania polskiego języka migowego za obowiązujący w kształceniu uczniów głuchych i niedosłyszących oraz o zmianę przepisów tak, by system edukacji był dostosowany do ich potrzeb zgodnie z wynikami pokontrolnymi NIK.

PETYCJA

Szanowny Panie Ministrze,

Na podstawie art.2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach, zwracamy się z uprzejmą prośbą w interesie publicznym z petycją o nowelizację ustawy/ustaw/rozporządzeń w zw. z edukacją i kształceniem uczniów głuchych i niedosłyszących które doprowadzą do uznania polskiego języka migowego za obowiązujący w kształceniu uczniów głuchych i niedosłyszących oraz o zmianę przepisów tak, by system edukacji był dostosowany do ich potrzeb zgodnie z wynikami pokontrolnymi NIK.

Uzasadnienie

W imieniu Stowarzyszenia Polski Instytut Praw Głuchych zwracamy się z uprzejmą do Państwa o nowelizację ustawy/ustaw/rozporządzeń w zw. z edukacją i kształceniem uczniów głuchych i niedosłyszących które doprowadzą do uznania polskiego języka migowego za obowiązujący w kształceniu uczniów głuchych i niedosłyszących oraz o zmianę przepisów tak, by system edukacji był dostosowany do ich potrzeb zgodnie z wynikami pokontrolnymi NIK.

Pragniemy poinformować o tym, że szczegółowo zapoznaliśmy się z raportem NIK o edukacji dzieci głuchych i niedosłyszących dzieci i młodzieży. Posługujemy się polskim językiem migowym i uważamy, że aktualny system edukacji jest zorganizowany niewłaściwie, ze szkodą dla głuchych dzieci posługujących się Polskim Językiem Migowym, co wpływa na obniżenie wyników edukacyjnych. Słaba znajomość przez nauczycieli tego języka utrudnia, a czasem nawet uniemożliwia edukację.

Zgadza się, że należy wprowadzić edukację dwujęzyczną, do podstawy programowej dodać przedmiot polski język migowy oraz przedmiot język polski dla głuchych.

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI	
BIURO PODAWCZE	
wpl. dnia	2023 -02- 10 6
ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa	
podpis pr. kancelarii	

Popieramy wprowadzenie wymagania znajomości polskiego języka migowego przez nauczycieli pracujących w szkołach dla osób głuchych.

Konstytucyjne prawo do edukacji nie może być prawidłowo realizowane, jeśli system jest zorganizowany tak, że 60% nauczycieli w szkołach dla głuchych nie zna języka migowego, którym posługują się dzieci i młodzież. W szkołach zakłada się znajomość języka polskiego, lub naucza się go "przy okazji", zamiast zorganizować nauczanie go z wykorzystaniem Polskiego Języka Migowego.

Odpowiedź Ministerstwa Edukacji na raport, w którym twierdzi ono, że wyniki kontroli są niezgodne z prawdą, a wniosek o edukację dwujęzyczną z wykorzystaniem języka migowego uznaje za niezasadny, uważamy za oznakę braku świadomości Ministerstwa o prawdziwym problemie edukacyjnym, jaki dotyka tysiące głuchych dzieci. Brak tej świadomości uniemożliwia rzetelne rozwiązanie problemu.

Jako obywatele RP domagamy się dla siebie, a także naszych dzieci, możliwości zdobywania edukacji w sposób jak najlepiej dostosowany do naszych możliwości, to jest z wykorzystaniem polskiego języka migowego. Poprawiłoby to wyniki edukacyjne, co przełożyłoby się na samodzielność i niezależność w życiu zawodowym i społecznym. Byłoby to również realizacją zapisów Konwencji ONZ o prawach Osób Niepełnosprawnych oraz art.32 Konstytucji RP.

Prawa osób Głuchych oraz Niedosłyszących są zagwarantowane w Konstytucji RP i Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych:

Konstytucja RP

Art. 32.

- 1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.**
- 2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny.**

oraz

Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych

Artykuł 24 Edukacja

(b) ułatwianie nauki języka migowego i popieranie tożsamości językowej społeczności osób głuchych,

(c) zapewnienie, że edukacja osób, w szczególności dzieci, które są niewidome, głuche lub głuchoniewidome będzie prowadzona w najodpowiedniejszych językach i przy pomocy sposobów i środków komunikacji najodpowiedniejszych dla jednostki, a także w środowisku, które maksymalizuje rozwój edukacyjny i społeczny.

4. Aby wesprzeć realizację tego prawa, Państwa Strony podejmą odpowiednie środki w celu zatrudniania nauczycieli, w tym nauczycieli niepełnosprawnych, którzy mają kwalifikacje w zakresie używania języka migowego i/lub alfabetu Braille'a, oraz w celu szkolenia specjalistów i personelu pracujących na wszystkich szczeblach edukacji. Takie szkolenie będzie obejmować wiedzę na temat niepełnosprawności i korzystanie ze wspomagających (augmentatywnych) i alternatywnych sposobów, środków i form komunikacji, technik i materiałów edukacyjnych, w celu wspierania osób niepełnosprawnych.

Domagamy się poszanowania naszego prawa do polskiego języka migowego i umożliwienia nam realnego wykorzystywania go w kształceniu i rozwoju w systemie uwzględniającym edukację dwujęzyczną i polski język migowy.

NIK stwierdził, że potrzebne są zmiany: edukacja dwujęzyczna, znajomość Polskiego Języka Migowego przez nauczycieli w szkołach dla głuchych i wprowadzenie do podstawy programowej Polskiego Języka Migowego i języka polskiego dla głuchych.

- MEiN nie zgodziło się z wnioskami kontroli i uważa, że system edukacji głuchych dzieci jest dobrze zorganizowany.
- Domagamy się edukacji dwujęzycznej, nauczania Polskiego Języka Migowego i języka polskiego jako obcego, aby podniosło to wyniki edukacyjne.

NIK przeprowadził kontrolę w 15 placówkach oświatowych i w jej wyniku stwierdził:

- 60% nauczycieli i pedagogów w kontrolowanych placówkach specjalnych posługiwało się językiem migowym na takim poziomie, który nie pozwalał na sprawną komunikację.
- przepisy wymagają od kadry pedagogicznej pracującej z osobami głuchymi i niedosłyszącymi znajomości języka migowego jedynie na podstawowym poziomie.
- znajomość Polskiego Języka Migowego deklarowało niecałe 40% z nich (250 osób w szkołach specjalnych i 11 w szkołach lub oddziałach integracyjnych), a znajomość Systemu Językowo - Migowego – ok. 35% (206 w szkołach specjalnych i 31 w szkołach lub oddziałach integracyjnych).

Najważniejsze wnioski:

- Zainicjowanie prac nad wprowadzeniem do systemu prawnego, w obszarach regulujących edukację dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością słuchu, rozwiązań dostosowujących system edukacji do potrzeb niesłyszących i słabosłyszących uczniów, takich jak:
 - stworzenie podstawy programowej dla kształcenia dwujęzycznego głuchych uczniów, z wyodrębnieniem przedmiotów język migowy i język polski dla głuchych,
 - wprowadzenie obowiązku znajomości języka migowego przez kadrę pedagogiczną szkół, biorącą udział w kształceniu dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością słuchu, wraz z określeniem minimalnego, jednolitego standardu poziomu kompetencji językowych pozwalających na komunikowanie się i pracę w języku migowym z niesłyszącymi uczniami.
- Udostępnienie szkołom przetłumaczonych na polski język migowy oraz dostosowanych do potrzeb osób niesłyszących podręczników dla uczniów wszystkich etapów edukacyjnych.
- Zainicjowanie konsultacji i prac, z udziałem środowisk osób z niepełnosprawnością słuchu, środowisk akademickich i przedstawicieli szkół dla niesłyszących i słabosłyszących uczniów, w tym również niesłyszących uczniów, nad:
 - dalszym dostosowaniem treści poleceń i zadań egzaminacyjnych do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością słuchu, tak by te w pełni uwzględniały ich kompetencje językowe,
 - wypracowaniem i wprowadzeniem systemowych rozwiązań, które zachęcą osoby z niepełnosprawnością słuchu do podejmowania pracy z niesłyszącymi i słabosłyszącymi uczniami,
 - uznaniem polskiego języka migowego za obowiązujący w edukacji niesłyszących i słabosłyszących uczniów.

Wprowadzenie zmian ustawowych/rozporządzeń w zw. z edukacją uczniów głuchych i niedosłyszących będzie rozwiązaniem sprawiedliwym w pełni zgodnym z Konstytucją RP, jak wiemy uczniowie niewidomi i niedowidzący mają możliwość pobierania edukacji dwujęzycznej gdyż takie jest obowiązujące prawo dotyczące tejże m.in. grupy osób z niepełnosprawnością, wiąza się z tym ogromne koszty zakupu maszyn do pisania Braille'a i specjalnych papierów do pisania. Nie rozumiemy absurdu i niedorzecznego podejścia władz RP do edukacji dwujęzycznej uczniów głuchych i niedosłyszących, mianowicie dlaczego od 30 lat nie przeprowadzono procesu legislacyjnego w kierunku opracowania ustawy o edukacji dwujęzycznej uczniów głuchych i niedosłyszących, takie rozwiązania ustawowe podniosłyby ich kompetencje językowe i społeczne na równi ze słyszącymi rówieśnikami, tym samym byłyby w pełni zgodne z Konstytucją RP oraz Konwencją o Prawach Osób z Niepełnosprawnych.

Reasumując, uprzejmie prosimy o nowelizację ustawy/ustaw/rozporządzeń w zw. z edukacją i kształceniem uczniów głuchych i niedosłyszących które doprowadzą do uznania polskiego języka migowego za obowiązujący w kształceniu uczniów głuchych i niedosłyszących oraz o zmianę przepisów tak, by system edukacji był dostosowany do ich potrzeb zgodnie z wynikami pokontrolnymi NIK.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projektodawca oświadcza, iż przyjęcie proponowanych zmian nie spowoduje stanu niezgodności prawa krajowego z prawem wspólnotowym.

Wyrażamy zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję.

Uprzejmie prosimy o pozytywne rozpatrzenie nin. petycji.

Z poważaniem,

V-ce PRZEDSIĘDZIE NACZELNIK ZARZĄDU

Roman Gołowski

PRZEDSIĘDZIE NACZELNIK ZARZĄDU
Stanisław Perowski